

Opfattelse gør sig gældende, men overalt i Verden i alle Forhold.

Vi har været nødt til paa Grundlag af de Oplysninger, vi har kunnet skaffe os, at danne os et selvstændigt Billede og ud fra dette forme de Forslag, som vi mente var økonomisk set forsvarlige og militært set brugbare. Jeg skal i øvrigt ikke komme ind paa, hvad den saakaldte officielle Sagkundskab nu af og til siger, dels i Skrift, dels i Tale, men blot minde om, at der jo selvfølgelig ogsaa eksisterede Sagkundskab i 1909, og den var ikke mere tavs den Gang, end den er nu. Tværtimod, jeg tror, den benyttede endog stærkere, mere voldsomme Udtryk til at fordømme den militære Ordning, som da blev skabt, end den bruger til at kritisere den, vi her er ved at vedtage. Dog viste det sig under Krigens, at Hærorrdningen af 1909 vist ikke var helt ved Siden af. Jeg tror, den gjorde sin Nytte, jeg tror, der opstod Situationer under Verdenskrigen, som viste, at hvis vi ikke havde haft i alt Fald nogle af de Organer, som findes i Hærorrdningen af 1909, kunde det være kommet Danmark dyrt at staa. Men denne Hærorrdning blev, som jeg sagde før, overordentlig stærkt kritiseret, med voldsommere Udtryk end dem, hvormed Sagkundskaben fordømmer den her foreliggende. Og dog ønsker de politiske Partier, som den Gang saa stærkt gik imod Loven, at fortsætte med denne Ordning, efter at man har erklæret, at de udenrigspolitiske Forhold har ændret sig i de senere Aar og derved i endnu stærkere Grad, efter de Herrers Opfattelse, gjort Hærorrdningen af 1909 mindre tidsvarende end tidligere. Dog ønsker man at lappe lidt paa den og saa køre videre med den endnu en Tid. Vi har med Hensyn til disse Forslag særlig mødt Kritik fra de Partier, som mener, at et Neutralitetsværn ikke er nødvendigt eller i alt Fald kan præsteres med mindre Midler og mindre Mandskab end det, vi her foreslaar. Vi har ogsaa mødt Kritik fra oven, fra dem, der ønsker at gøre Danmark til en endnu stærkere Militærstat, end det vil blive efter det foreliggende Lovforslag. For de Medlemmer af det høje Folketing og det høje Landsting, som ønsker at stemme for de Forslag, her foreligger, er det en Tilfredsstillelse, at vi stod ganske ligesaadan i 1909. Den Gang var der ogsaa to Yderpartier, der gik imod den foreslaaede Ordning, et, der vilde have mindre, og et andet, der vilde have mere, og jeg skulde tro, at skal man have Udsigt

til at etablere en Hærorrdning i Danmark under den Situation, hvori vi befinder os, kan det kun blive en Ordning, Midterpartierne kan samles om. Jeg tror, det vilde være ganske ugørligt at etablere en Militærordning og faa Tilslutning til den hos Vælgerne, hvis vi tilfredsstillede de yderliggaaende Fløje, enten det er til den ene eller til den anden Side.

Under Behandlingen af disse Forslag og disse Forhold i Forsvarskommissionen var det jo ret naturligt, at der rejste sig andre Spørgsmaal end Afgørelsen af det rent militære, Afgørelsen af, om vi skulde have saa og saa mange Mand, saa og saa mange Kanoner o. s. v. Der rejste sig ogsaa Spørgsmaalet om Bevarelsen af den almindelige Værnepligt. Nu er det maaske en lidt urigtig Betegnelse — fra visse Sider hævdes det i alt Fald, at det er det — at sige, at disse Lovforslag bygger paa den almindelige Værnepligt, idet man gør gældende, at det kun er en ringe Del af den danske Ungdom, der naar at komme til at staa overfor denne Pligt. Det er ogsaa rigtigt. Jeg har den Opfattelse, at det var heldigere, om man paa en eller anden Maade, hvis de økonomiske Forhold vilde og kunde tillade det, gav alle værnepligtige unge Mænd i Danmark, for saa vidt de ikke led af særlige legemlige Fejl, en vis legemlig Uddannelse, en vis legemlig Opdragelse. Jeg kender ikke meget til Militærvæsenet, men dog noget, og jeg har altid haft det Indtryk, at af de unge, som har været inde, har rent fysisk set de allerfleste, for ikke at tage dem alle med, haft Gavn af deres Uddannelse under Militæretaten. De har ogsaa haft Gavn af denne Uddannelse paa anden Maade. Det er ingen Skade til, at de unge Mennesker kommer ind under ordnede Forhold, lærer Disciplin, lærer Orden, lærer Akkuratesse, lærer Præcision. Yderligere anser jeg det for en stor Fordel ved Indkaldelsen til Af-tjening af Værnepligten, at samtlige Klasser, samtlige Samfundslag i vort Folk bliver rystet sammen i samme Klump, i samme Stue, i samme Afdeling; der gøres ingen Forskel, enten det er Grevens Søn eller det er Fiskerens Søn, enten det er Fabrikantens eller det er Husmandens; naar deres Legemsbygning tillader det, og de øvrige Betingelser er til Stede, bliver de underkastet ganske den samme Behandling i den Tid, de er inde. Og foruden dette fører de i nogle Maaneder et Samvær, som i ikke ringe Grad bidrager til at aabne de unges Øjne for, hvorledes man har det i andre Samfundslag end